

INSTROOM IN DE HORECASECTOR VANUIT HORECA OPLEIDINGEN

i.s.m.

KU LEUVEN

HIVA

ONDERZOEKSINSTITUUT VOOR ARBEID EN SAMENLEVING

©2016 Guidea - Kenniscentrum voor Toerisme en Horeca vzw

Deze informatie werd met de grootste zorg samengesteld.

Guidea, het Kenniscentrum voor Toerisme en Horeca vzw stelt zich echter niet aansprakelijk voor de juistheid van de aangeboden informatie. In geen geval is Guidea, het Kenniscentrum voor Toerisme en Horeca aansprakelijk voor enige directe of indirecte schade als gevolg van of in verband met de aangeboden informatie uit deze publicatie.

EXECUTIVE SUMMARY	3
Heel wat gekwalificeerde arbeidskrachten worden niet benut	3
Het rendement van het onderwijs zwakt af met de tijd	3
De instroom uit het onderwijs weerspiegelt de diversiteit in de sector niet	3
Niet elke studierichting heeft een even hoog rendement	4
Gedeeltelijk gekwalificeerden hebben nood aan ondersteuning	4
1 INLEIDING	5
2 ONDERZOEKSOPZET	7
2.1 Onderzoeksvragen	7
2.2 Methodologie	8
2.2.1 Data	8
2.2.2 Populatie	8
3 KENMERKEN VAN DE SCHOOLVERLATERS	11
3.1 Schoolverlaters uit het regulier onderwijs	11
3.1.1 Verdeling naar kwalificatie	11
3.1.2 Verdeling over studiedomeinen, -niveaus en studierichtingen	11
3.1.3 Socio-demografische kenmerken van de schoolverlaters	13
3.2 Schoolverlaters uit het buitengewoon onderwijs	14
4 INTREDE ARBEIDSMARKT IN EERSTE JAAR NA SCHOOLVERLATEN	15
4.1 Regulier onderwijs	15
4.1.1 Intreders uit het regulier onderwijs	15
4.1.2 Niet-intreders in de horeca uit het regulier onderwijs	20
4.2 Buitengewoon onderwijs	23
4.2.1 Intreders uit het buitengewoon onderwijs	23
4.2.2 Niet-intreders in de horeca uit het buitengewoon onderwijs	25
4.3 Kans op intrede in de horeca	27
5 DE TEWERKSTELLING VAN SCHOOLVERLATERS OP LANGERE TERMIJN	29
5.1 Mate van tewerkstelling op lange termijn in de horeca	29
5.1.1 Regulier onderwijs	29
5.1.2 Buitengewoon onderwijs	33
5.2 Kenmerken tewerkstelling op lange termijn in de horeca	33
5.2.1 Regulier onderwijs	33
5.2.2 Buitengewoon onderwijs	34
5.3 Tewerkstelling niet-horeca: vooral werk in distributie en uitzendsector	35
5.3.1 Regulier onderwijs	35
5.3.2 Buitengewoon onderwijs	36

5.4 Geen tewerkstelling	36
5.4.1 Regulier onderwijs	36
5.4.2 Buitengewoon onderwijs	37
5.5 Kans op lange termijn tewerkstelling in de horeca	38
BRONNEN	40
BIJLAGE	41

Executive summary

Heel wat gekwalificeerde arbeidskrachten worden niet benut

Exact één jaar na schoolverlaten is 37,7% van de jongeren aan de slag in de horeca. Zo'n 31,1% werkt erbuiten. Als we het volledige eerste jaar na schoolverlaten bekijken, dan stijgt dit aantal. In de loop van het eerste jaar na schoolverlaten heeft minstens zes op tien schoolverlaters een job in de horecasector als reguliere werknemer, extra of zelfstandige. Zo'n **40% rendeert tijdens het eerste jaar** dus **niet voor de sector**. Splitsen we dit op naar studieniveau dan is dit 32,3% in het TSO/BSO, 59,3% in het DBSO en liefst 75,1% in het BUSO.

We vermoeden dat een aantal via de uitzendsector in de horeca terechtkomen, maar de gegevens zijn niet aanwezig om na te gaan of deze hypothese correct is en om hoeveel schoolverlaters het gaat. De vraag is of de schoolverlaters niet kiezen voor de horeca, of dat werkgevers uit de horeca niet kiezen voor deze jongeren. Van de jongeren die aan de slag gaan in horeca, kent de grootste groep een snelle instroom. Een kleinere maar niet onbelangrijke groep, stroomt in een later kwartaal in de horecasector in. De meeste werken tijdens het intredejaar als reguliere werknemer, een kleinere groep als extra en een zeer kleine groep als zelfstandige.

Het rendement van het onderwijs zwakt af met de tijd

Op lange termijn daalt het aandeel schoolverlaters dat in de horeca werkt licht. In het TSO/BSO en DBSO bedraagt deze daling ongeveer 5 procentpunten over 5 jaar tijd. In het BUSO ligt het rendement laag maar blijft het stabiel over de tijd (8% à 9%). De TSO-BSO en DBSO schoolverlaters ruilen hun horeca job hoe langer, hoe meer in voor een job buiten de sector. Vaak vertrekken ze naar de distributie- en uitzendsector. Heel wat horecapotentieel blijft dus onbenut. Dit is jammer gezien het hoog aantal vacatures en de hoge nood aan gekwalificeerd personeel in de horeca (Guidea, 2015a; Guidea & Horeca Vorming Vlaanderen, 2014).

De instroom uit het onderwijs weerspiegelt de diversiteit in de sector niet

De kans op instroom is niet voor elke schoolverlater gelijk. Vrouwelijke schoolverlaters hebben een lagere kans op werk in de horeca dan mannen. Over de tijd neemt het aandeel **vrouwelijke schoolverlaters** dat in de horeca werkt zelfs nog verder af. Ook jongeren met een herkomst van een **Maghreb-land of Turkije** hebben het eerste jaar na schoolverlaten een lagere kans op een job in de horeca. De tewerkstelling in de horeca ligt het hoogst bij schoolverlaters met een

Belgische of niet-Europese herkomst. Daarbij komt dat horeca opleidingen vooral jongeren met een Belgische afkomst aantrekken. Dit staat haaks op de grote diversiteit bij de horeca werknemers in het algemeen: daar zijn in 2008 meer vrouwelijke dan mannelijke werknemers en is er een grotere spreiding qua herkomst. Zorgen dat vrouwelijke/ Maghrebijnse of Turkse schoolverlaters instromen in de horeca en er blijven, is dus een uitdaging.

Niet elke studierichting heeft een even hoog rendement

De studierichting die jongeren volgen, heeft zowel op korte als op langere termijn een invloed op hun job. Binnen het regulier onderwijs hebben de schoolverlaters uit de studiedomeinen hospitality en hotelbeheer, hotelonthaal (BSO) en restaurant en grootkeuken ¹ (BSO - spec.) op langere termijn de hoogste kans op een job in de horeca. Schoolverlaters uit het **DBSO** hebben - ondanks dat ze hun opleiding afronden - minder kans op een horeca job. **BUSO** leerlingen vinden we op lange termijn nog minder terug in de sector. Niet elke studierichting heeft dus een even hoog rendement voor de horeca.

Gedeeltelijk gekwalificeerden hebben nood aan ondersteuning

Hoewel de gedeeltelijk gekwalificeerden² een lagere kans op een horeca job hebben dan de volledig gekwalificeerden (excl. DBSO-schoolverlaters), is deze groep belangrijk voor de horeca. Eén jaar na schoolverlaten werkt 25,2% van deze groep in de horeca, drie jaar na schoolverlaten 29,0% en vijf jaar na schoolverlaten 22,9%. Werkgevers rekruteren dus uit de groep gedeeltelijk gekwalificeerden. Het is dus belangrijk voor de sector om hen in het oog te houden en hun gebrek aan opleiding tijdig bij te schaven. Het is immers geen verloren groep voor de sector.

¹ Het studiedomein "restaurant en grootkeuken" groepeerde de studierichtingen Specialiteitenrestaurant, Banketaannemer-traiteur, Wereldgastronomie, Restaurantbedrijf en drankenkennis en Gemeenschapsrestaurant.

² Met gedeeltelijk gekwalificeerden bedoelen we schoolverlaters die hun horeca-opleiding niet volledig afgerond hebben (=geen hogere kwalificatie dan de kwalificatie van een horeca-opleiding van de tweede graad secundair onderwijs.)

I Inleiding

Uit de schoolverlatersdata van de VDAB (2015) weten we dat in het schooljaar 2012-2013 766 leerlingen de 3e graad van het regulier secundair onderwijs verlaten na het volledig afwerken van een horecaopleiding. In het buitengewoon onderwijs zijn dat 220 leerlingen. Het merendeel van deze jongeren doet in de loop van het eerste jaar na schoolverlaten werkervaring³ op (95,6% à 98% in het regulier onderwijs; 96,4% in het buitengewoon). Of ze deze ervaring ook opdoen in de horecasector en wat de kenmerken van deze werkervaring zijn weten we op basis van de VDAB data echter niet. In het kader van het Steunpunt Studie- en Schoolloopbanen werd in de loop van 2015 een onderzoek uitgevoerd hierover (Van Waeyenberg & De Rick, 2016).

Dit rapport bevat een selectie uit de resultaten van dat onderzoek. We bekijken in detail de instroom op de arbeidsmarkt van jongeren die in het secundair onderwijs een horecagerelateerde studierichting volgen. Eerst bespreken we hoe hun arbeidsmarktintrede tijdens het eerste jaar na schoolverlaten verloopt. Daarna bekijken we de arbeidsmarktpositie van deze schoolverlaters op langere termijn. We keren hiervoor terug in de tijd (schooljaar 2007-2008) en bekijken drie momenten: één jaar na schoolverlaten, drie jaar na schoolverlaten en vijf jaar na schoolverlaten. Waar bevinden de schoolverlaters zich dan op de arbeidsmarkt? Wat zijn de belangrijkste kenmerken van hun job op deze drie momenten? Telkens vergelijken we de jongeren die in de horeca terechtkomen met zij die niet in de horeca terechtkomen. Meer gedetailleerde analyses, cijfers en besprekingen zijn te vinden in het volledige rapport 'Instroom in de horecasector vanuit horeca-opleidingen.' (Van Waeyenberg & De Rick, 2016).

³ Een belangrijke opmerking bij deze cijfers is dat VDAB ze bekomt door het aantal jongeren die één jaar na schoolverlaten als werkzoekende bij hen staan ingeschreven te selecteren, én voor hen na te gaan of ze gedurende het volledige voorbije jaar werkzoekend waren. Niet elke jongere schrijft zich echter in als werkzoekende bij de VDAB, verder is niet elke jongere die niet langer als werkzoekende is ingeschreven ook effectief aan het werk. De VDAB cijfers schetsen dus hoogstwaarschijnlijk een te positief beeld (VDAB, 2015).

2 Onderzoeksopzet

2.1 Onderzoeksvragen

In het onderzoek van het Steunpunt Studie- en Schoolloopbanen werd nagegaan hoe de arbeidsmarktintrede van schoolverlaters uit een horeca-opleiding verloopt. Hiervoor volgden we een groep schoolverlaters over een periode die loopt tot vijf jaar na schoolverlaten. Onze interesse gaat vooral uit naar de mate waarin horeca-opleidingen renderen voor de sector.

Concreet willen we een antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

Tabel 1: Onderzoeksvragen

1. Hoeveel jongeren verlaten het onderwijs met een kwalificatie van een horeca-opleiding?
<ul style="list-style-type: none"> • Welk aandeel van schoolverlaters komt uit een horeca-opleiding? • Wat is de omvang van de groep volledig gekwalificeerde schoolverlaters en van de groep gedeeltelijk gekwalificeerden? • Verdeling van de jongeren over de verschillende horeca-opleidingen? • Socio-demografische kenmerken van deze jongeren (geslacht en herkomst)?
2. Overgang van het onderwijs naar de arbeidsmarkt (transities tijdens het eerste jaar na schoolverlaten)?
<ul style="list-style-type: none"> • Wanneer stromen jongeren uit een horeca-opleiding in op de arbeidsmarkt? • Is de eerste job een job in de horecasector of in een andere sector? • Hoelang werkt men tijdens het eerste jaar na schoolverlaten? • Wat zijn de kenmerken van de job in de horeca? • Wat bepaalt de kans dat de jongere een job heeft in de horeca?

3. Arbeidssituatie na het gekwalificeerd verlaten van een horeca-opleiding:

- 1 jaar na schoolverlaten;
 - 3 jaar na schoolverlaten;
 - 5 jaar na schoolverlaten?
-
- Hoeveel jongeren werken in de horeca?
 - Wat zijn de arbeidskenmerken van de jongeren die in de horeca werken en van de jongeren die niet in de horeca werken ((sub)sector van tewerkstelling, statuut, voltijds of deeltijds contract, loon):
 - naar opleiding;
 - naar socio-demografische kenmerken (geslacht, herkomst en gezinssituatie).
 - Vergelijking van de jongeren die wel in de horeca werken met de jongeren die niet in de horeca werken:
 - naar opleiding;
 - naar socio-demografische kenmerken (geslacht, herkomst en gezinssituatie);
 - naar arbeidskenmerken.
 - Vergelijking van de jongeren die laat instromen in de horeca (pas in het 3de of 5de jaar na schoolverlaten) met de jongeren die vroeg instroomden (hooguit 1 jaar na schoolverlaten).

2.2 Methodologie

2.2.1 Data

Voor deze studie werden administratieve data gebruikt. In 2014-2015 construeerde het Steunpunt Studie- en Schoolloopbanen (SSL) namelijk samen met het Steunpunt Werk en Sociale Economie een databank van schoolverlaters die onder andere gegevens uit de leer- en ervaringsbewijzendatabank (LED) en de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ) koppelt. Het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) zorgde voor de afbakening van de schoolverlaters.

Deze databank bevat:

- informatie over de opleiding in het secundair onderwijs;
- de positie op de arbeidsmarkt tot vijf jaar na schoolverlaten;
- socio-demografische gegevens.

De gegevens werden geanalyseerd door de onderzoekers van het HIVA (KU Leuven), betrokken in het Steunpunt Studie- en Schoolloopbanen.

2.2.2 Populatie

Om de hierboven vermelde onderzoeksvragen te beantwoorden, werden de gegevens gebruikt van de jongeren die in 2007-2008 de secundaire school verlieten (ongeacht op welke leeftijd dat

was en ongeacht in welke opleiding of studiejaar ze op dat moment zaten) en die tijdens één van hun laatste drie schooljaren een opleiding binnen het studiegebied horeca succesvol beëindigen en dus een (volledige of gedeeltelijke) kwalificatie behaalden⁴. Dit kan een opleiding 2e en/of 3e graad zijn binnen het technisch secundair onderwijs (**TSO**) of het beroepssecundair onderwijs (**BSO**), maar ook een opleiding binnen het deeltijdsberoepsonderwijs (**DBSO**) of buitengewoon onderwijs (**BUSO**). Voor schoolverlaters uit TSO en BSO maken we een onderscheid tussen jongeren met een volledige en een gedeeltelijke kwalificatie (zie tabel 1 hieronder). Schoolverlaters die ouder zijn dan 22 jaar, jonger dan 17 jaar, of die nog een vervolgopleiding doen binnen het hoger onderwijs namen we niet mee.

Tabel 2: Opdeling kwalificaties in een horeca-opleiding⁵

Volledig gekwalificeerd indien minimum één van de volgende:	
<ul style="list-style-type: none"> • een diploma van het technisch secundair onderwijs (TSO) of het voltijds gewoon beroepsonderwijs (BSO); • een studiegetuigschrift van een Se-n-Se opleiding (TSO); • een studiegetuigschrift van het tweede jaar van de derde graad van het voltijds gewoon beroepsonderwijs (BSO); • een studiegetuigschrift van het derde jaar van de derde graad van het voltijds gewoon beroepsonderwijs (BSO); • een kwalificatiegetuigschrift van het deeltijds beroepsonderwijs (DBSO). 	
Gedeeltelijk gekwalificeerd indien:	
<ul style="list-style-type: none"> • horeca-opleiding niet volledig afgerond (=geen hogere kwalificatie dan de kwalificatie van een horeca-opleiding van de tweede graad secundair onderwijs⁶). 	

⁴ Dit zijn de schooljaren 2005-2006, 2006-2007 of 2007-2008.

⁵ Voor het DBSO weten we enkel of men een volledige kwalificatie heeft of niet.

⁶ Dit kan in de studierichtingen hotel (TSO) of restaurant en keuken (BSO).

3 Kenmerken van de schoolverlaters

3.1 Schoolverlaters uit het regulier onderwijs

Van de volledige populatie van schoolverlaters van het schooljaar 2007-2008 hebben **963 jongeren** een kwalificatie van een horeca-opleiding⁷ op het niveau van het regulier secundair onderwijs. Dat is **3,1% van alle schoolverlaters** uit het regulier secundair onderwijs van dat schooljaar.

3.1.1 Verdeling naar kwalificatie

Deze groep reguliere schoolverlaters kunnen we opdelen in jongeren met een:

- **volledige kwalificatie** in een horeca-opleiding (**86,4%**), of
- **gedeeltelijke kwalificatie** in een horeca-opleiding (**13,6%**).

Van alle reguliere schoolverlaters volgen er **76** na hun horeca-opleiding **nog een andere opleiding** binnen het secundair onderwijs. Ze kiezen vooral voor studies in het verwante studiegebied **voeding**. Van de jongeren met een vervolgopleiding zijn 62 jongeren (81,6%) volledig gekwalificeerd en 14 jongeren (18,4%) gedeeltelijk.

Figuur 1: Aantal schoolverlaters met een volledige en gedeeltelijke kwalificatie

3.1.2 Verdeling over studiedomeinen, -niveaus en studierichtingen

De 963 reguliere schoolverlaters komen uit **18 studierichtingen**. Voor onze analyses groeperen we hen op basis van volledige of gedeeltelijke kwalificatie, studiedomein, opleidingsvorm en –niveau. Tabel 2 geeft een overzicht van deze groepering.

De tabel toont dat heel wat schoolverlaters uit schooljaar 2007-2008, namelijk **68,2%**, uit het **BSO** komt (657 jongeren). Van de groep uit het BSO behaalt de grote meerderheid een

⁷ Geselecteerd obv het ISCED-studiegebied 811 'hotel, restaurant en catering' (LED databank).

volledige kwalificatie (84,0%). Net 16% behaalt enkel de tweede graad, wat gelijk staat aan een gedeeltelijke kwalificatie.

Verder behaalt **15,2%** van de schoolverlaters een kwalificatie van een horeca-opleiding binnen het **TSO** (146 jongeren). Van deze groep behaalt 82,2% een volledige kwalificatie en 17,8% enkel een getuigschrift van de tweede graad TSO (i.e., gedeeltelijk gekwalificeerd; studierichting hotel).

Ten slotte is er nog een groep van **16,6%** schoolverlaters uit een **DBSO**-studierichting.

Tabel 3: Indeling populatie schoolverlaters naar kwalificatie, studiedomein, niveau en richting; n=963

Kwalificatie	Studiedomein ⁸	Niveau	N	Studierichting	Aantal
Volledig gekwalificeerd	Hotel	TSO-niveau	101	Hotel	101
	Restaurant en grootkeuken	BSO-niveau 6 ^{de} jaar	212	Restaurant en keuken	176
				Grootkeuken	36
	Restaurant en grootkeuken	BSO-niveau 7 ^{de} jaar	302	Specialiteitenrestaurant	115
				Banketaannemer-traiteur	84
				Wereldgastronomie	19
				Restaurantbedrijf en drankenkennis	28
				Gemeenschaps-restauratie	56
	Restaurant en horeca-zaal	DBSO-niveau	160	Zaal- en keukenhulp	42
				Keukenhulp	37
				Hulpkok	30
				Kok	7
				Horecamedewerker: snackbar en tearoom	41
				Zaalbediener	2
				Zaalhulp	1
	Hospitality en hotelbeheer	TSO-niveau	19	Hospitality	6
				Hotelbeheer	13
	Hotelonthaal	BSO-niveau 7 ^{de} jaar	38	Hotelonthaal	38
Gedeeltelijk gekwalificeerd		2 ^{de} graad TSO	131	Hotel	26
		2 ^{de} graad BSO		Restaurant en keuken	105

⁸ De benamingen van de studiedomeinen komen niet altijd overeen met de ISCED-classificatie. Zo heeft het studiedomein 'hotel' in de ISCED-classificatie de benaming 'restaurant' en 'hospitality en hotelbeheer' stemmen overeen met de benamingen 'hotel' en 'eventmanagement'.

3.1.3 Socio-demografische kenmerken van de schoolverlaters

Bekijken we de socio-demografische kenmerken van de schoolverlaters, dan valt op dat de diversiteit, die typisch is voor de horecasector, bij hen in mindere mate terug te vinden is.

Tabel 4: Socio-demografische kenmerken van de schoolverlaters uit het regulier onderwijs (op 31/12/2008) en horeca werknemers (op 30/06/2009)

	Schoolverlaters		Populatie horeca werknemers	
	N	%	N	%
Geslacht	938	100%	61.465	100%
Man	575	61,3%	27.050	44,0%
Vrouw	363	38,7%	34.415	56,0%
Herkomst	925	100%	59.350	100%
België	751	81,2%	42.430	71,5%
EU	84	9,1%	6.902	11,6%
Niet-EU	15	1,6%	1.362	2,3%
Maghreb/Turkije	44	4,8%	3.269	5,5%
Andere	31	3,4%	5.262	8,9%
Onbekend	0	0%	125	0,2%

In de groep schoolverlaters vinden we meer **mannen (61,3%)** dan **vrouwen (38,7%)**. Dit is vooral zo voor de groep die geen volledige kwalificatie behaalt in een horeca-opleiding. Meer dan zeven op tien van hen is mannelijk. Onder de horecawerknemers in 2008 vinden we daarentegen meer vrouwelijke (56%) dan mannelijke werknemers (44%) (Guidea, 2015b).

Verder heeft **81,2%** van hen een **Belgische herkomst**⁹. Negen procent heeft een herkomst van een land uit de Europese Unie. Slechts 1,6% heeft een herkomst van een ander Europees land dat niet tot de EU behoort (excl. Turkije). Net geen 5% heeft een herkomst uit een Maghreb-land of Turkije (zie tabel 3). Ook deze verdeling verschilt opvallend van die bij de werkenden in de horecasector. In hetzelfde jaar heeft slechts 71% van de Vlaamse werknemers die in de horeca werken een Belgische herkomst (Guidea, 2015b).

⁹ Om de herkomst van een persoon te bepalen brengen we vier criteria in rekening:

- de huidige herkomst van de persoon,
- de geboorteherkomst van de persoon,
- de geboorteherkomst van de vader en
- de geboorteherkomst van de moeder.

Is één van deze vier criteria een niet-Belgische herkomst, dan beschouwen we de persoon als een persoon van buitenlandse herkomst. Om de personen van buitenlandse herkomst op te delen naar herkomstgroep werken we met een cascadesysteem. Eerst kijken we naar de geboorteherkomst van de vader. Is die vreemd, dan delen we de persoon in de herkomstgroep 'vreemde herkomst'. Is die onbekend of Belgisch dan kijken we naar de geboorteherkomst van de moeder. Is die onbekend of Belgisch dan kijken we naar de geboorteherkomst van de persoon zelf. Is die onbekend of Belgisch dan kijken we naar de huidige herkomst van de persoon.

3.2 Schoolverlaters uit het buitengewoon onderwijs

In het BUSO zijn er **229 leerlingen** die in 2007-2008 de school verlaten na een horeca-opleiding. Deze groep bestaat uit 166 leerlingen uit de opleiding **grootkeukenmedewerker** (Opleidingsvorm 3 (OV3)) en 63 leerlingen uit de alternerende opleiding grootkeukenmedewerker¹⁰). Net als bij het DBSO onderscheiden we geen volledige en gedeeltelijke kwalificatie (ook de BUSO studierichtingen zijn niet ingedeeld in graden).

Tabel 4 geeft de verdeling van **geslacht** en **herkomst** van de BUSO schoolverlaters weer. Het valt op dat deze verdeling beter aansluit bij de verdeling binnen de totale populatie horecawerknemers. De diversiteit onder de horecawerknemers, komt bij deze schoolverlaters dus sterker terug dan bij de schoolverlaters uit het regulier onderwijs.

Tabel 5: Socio-demografische kenmerken van de schoolverlaters uit het buitengewoon onderwijs (31/12/2008) en horeca werknemers (30/06/2009)

	Schoolverlaters		Populatie horeca werknemers	
	N	%	N	%
Geslacht	228	100%	61.465	100%
Man	92	40,4%	27.050	44,0%
Vrouw	136	59,6%	34.415	56,0%
Herkomst	227	100%	59.350	100%
België	161	70,9%	42.430	71,5%
EU	17	7,5%	6.902	11,6%
Niet-EU	12	5,3%	1.362	2,3%
Maghreb/Turkije	27	11,9%	3.269	5,5%
Andere	10	4,4%	5.262	8,9%
Onbekend	0	0%	125	0,2%

De schoolverlaters uit het BUSO tellen, net zoals in de totale populatie horecawerknemers, meer **vrouwen (59,6%)** dan **mannen (40,4%)**. Dit is het omgekeerde van de schoolverlaters uit het regulier onderwijs dat minder vrouwen dan mannen telt.

Ook heeft **70,9%** van hen een **Belgische herkomst**. Dit ligt in lijn met het aandeel in de totale populatie horecawerknemers. Verder heeft 7,5% een herkomst uit een EU land en 5,3% uit een niet-EU land. Net geen 12% heeft een herkomst uit een Maghreb-land of Turkije. Dit is meer dan dubbel zo hoog dan bij de horecawerknemers in het algemeen. Deze categorie is voor de BUSO schoolverlaters dan ook de meest voorkomende buitenlandse herkomstscategorie (bij de schoolverlaters uit het regulier onderwijs was dit de herkomstscategorie EU). De diversiteit ligt in het BUSO hoger dan bij de schoolverlaters uit het regulier onderwijs. Daar bedraagt het aandeel personen met een buitenlandse herkomst minder dan 20%.

¹⁰ Een alternerende beroepsopleiding kan men volgen na het beëindigen van de OV3 waarbij de competenties met alternerend werken en leren worden bijgebracht.

4 Intrede arbeidsmarkt in eerste jaar na schoolverlaten

In dit hoofdstuk bekijken we het eerste jaar na schoolverlaten (Q3 2008 – Q2 2009). We bekijken in welke mate de schoolverlaters het eerste jaar na schoolverlaten een job binnen de horecasector hebben. Voor de schoolverlaters die niet in de horeca werken, gaan we na of ze een job (als werknemer of als zelfstandige) buiten de horeca hebben of niet werken tijdens het eerste jaar. We geven deze cijfers apart weer voor het regulier onderwijs (TSO/BSO alsook DBSO) en het buitengewoon onderwijs.

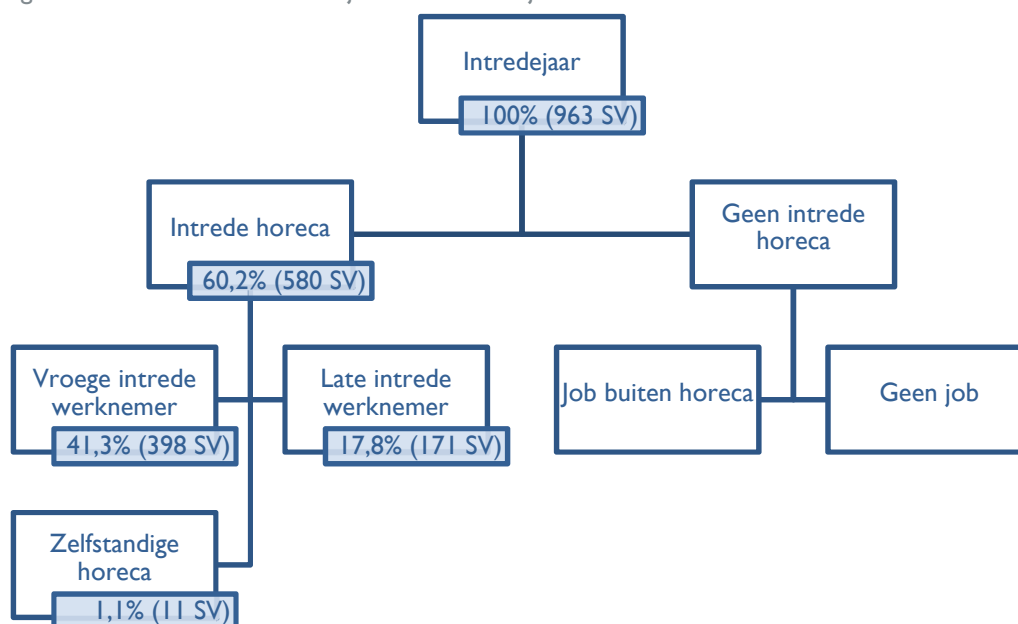
4.1 Regulier onderwijs

4.1.1 Intreders uit het regulier onderwijs

Vroege versus late intreders

Figuur 2 toont dat **60,2%** van de **schoolverlaters** (volledig en gedeeltelijk gekwalificeerd) tijdens het eerste jaar na schoolverlaten in een job binnen de horeca werken, dit als extra of reguliere werknemer¹¹. Van hen stroomt 41,3% al tijdens het eerste kwartaal na schoolverlaten in (vroege intreders), 17,8% tijdens een later kwartaal (late intreders) en 1,1% stroomt in als zelfstandige. Van deze laatste groep start één persoon tijdens het eerste kwartaal na schoolverlaten in het zelfstandige statuut, drie personen tijdens het tweede en zeven personen tijdens het derde kwartaal na schoolverlaten.

Figuur 2: Intrede in de horeca tijdens het eerste jaar na schoolverlaten

¹¹ Als we abstractie maken van de extra's en enkel de reguliere werknemers of zelfstandigen in de horeca tellen, dan ligt het aandeel instromers in de horeca op 52% (507 schoolverlaters) van de totale groep schoolverlaters. Acht procent (73 schoolverlaters) stroomt enkel in als extra binnen de horeca.

Het profiel van de vroege en de late intreders vertoont opvallend veel gelijkenissen. Tabel 5 geeft een overzicht (voor meer detail zie ook tabellen b1 tot b5 in bijlage).

Tabel 6: Overzicht kenmerken vroege en late intreders uit het regulier onderwijs

Vroege intreders	Late intreders
<ul style="list-style-type: none"> • werken vooral binnen de activiteiten van de eet-en drinkgelegenheden (85,2%); werken minder binnen het logies (12,6%) • hebben vaak een job die verband houdt met hun opleiding (81,3% uit restaurant gerelateerde opleiding werkt in 'eet- en drinkgelegenheden'; 76,2% uit een logies georiënteerde opleiding¹² gaat aan de slag in het logies). • werken vooral als reguliere werknemer (78,4%) en minder als extra (21,6%). • werken vooral voltijds als reguliere werknemer (46,5%) en in mindere mate deeltijds (31,9%). 	<ul style="list-style-type: none"> • werken vooral binnen de activiteiten van de eet-en drinkgelegenheden (84,2%); werken minder binnen het logies (8,8%) • hebben vaak een job die verband houdt met hun opleiding (71,9% uit restaurant gerelateerde opleiding werkt in 'eet- en drinkgelegenheden'; 71,4% uit een logies georiënteerde opleiding¹¹ gaat aan de slag in het logies). • werken vooral als reguliere werknemer (77,8%) en minder als extra (22,2%). • werken haast even vaak voltijds als deeltijds als reguliere werknemer (40,4% en 37,4%).

Late intreders hebben vaak al een eerste werkervaring **buiten de horecasector** (39,2%). Zij werken vooraf vooral in de 'diensten aan ondernemingen en personen' (59,7%). Dit zijn bijna uitsluitend jobs in de uitzendsector (36 van de 40 personen)¹³.

¹² Het gaat hier om de opleidingen 'Hospitality en hotelbeheer' (TSO) en 'Hotelonthaal' (BSO)

¹³ Voor deze groep is het niet bekend welke activiteiten ze uitvoeren onder een uitzendcontract. Mogelijks zijn deze jongeren reeds actief in de horecasector, maar als uitzendkracht.

Volledig versus gedeeltelijk gekwalificeerd

Splitsen we uit naar kwalificatie, zien we dat heel wat leerlingen die hun opleiding niet voltooien, toch actief zijn in de horeca. Van de 131 studenten met een **gedeeltelijke kwalificatie** (i.e., 2^e graad TSO of BSO) gaat 45,8% het eerste jaar na schoolverlaten in de horeca aan de slag. Van hen doet 27,5% dit tijdens het eerste kwartaal na schoolverlaten (vroeg intreder), 17,6% tussen het tweede en vierde kwartaal na schoolverlaten (late intreder) en gaat 0,8% als zelfstandige in de horeca aan de slag. Het valt op dat het aandeel vroeg intreders heel wat hoger ligt bij de volledig gekwalificeerden dan bij de gedeeltelijke.

Tabel 7: Uitsplitsing intreders naar kwalificatie

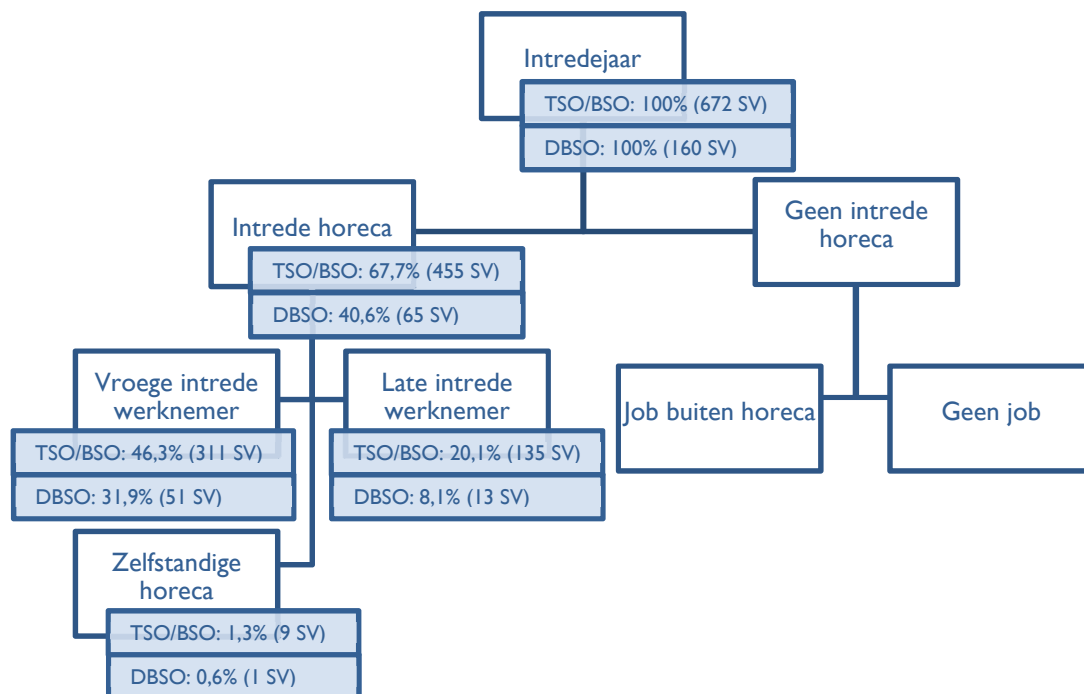
Intreders in de horeca	Volledige kwalificatie (n= 832)		Gedeeltelijke kwalificatie (n=131)	
	N	%	N	%
Vroege intreder	362	43,5%	36	27,5%
Late intreder	148	17,8%	23	17,6%
Zelfstandige in de horeca	10	1,2%	1	0,8%
Totaal	520	62,5%	60	45,8%

TSO en BSO versus DBSO

Splitsen we de intrede cijfers van de volledig gekwalificeerden op naar studieniveau, dan zien we dat **67,7%** van de jongeren uit het **TSO en BSO** tijdens het eerste jaar na schoolverlaten een job in de horeca hebben, dit als extra of reguliere werknemer. Het grootste deel, **46,3%**, stroomt tijdens het eerste kwartaal na schoolverlaten in, 20,1% tijdens een later kwartaal en 1,3% als zelfstandige.

Voor de groep schoolverlaters uit het **DBSO** liggen deze cijfers dan weer sterk anders. Heel wat minder DBSO schoolverlaters (namelijk **40,6%**) werken tijdens het eerste jaar na schoolverlaten in een job binnen de horeca (als extra of reguliere werknemer). Van hen start 31,9% al tijdens het eerste kwartaal na schoolverlaten, 8,1% tijdens een later kwartaal en 0,6% als zelfstandige.

Figuur 3: Intrede in de horeca tijdens het eerste jaar na schoolverlaten voor volledig gekwalificeerden in TSO/BSO en DBSO

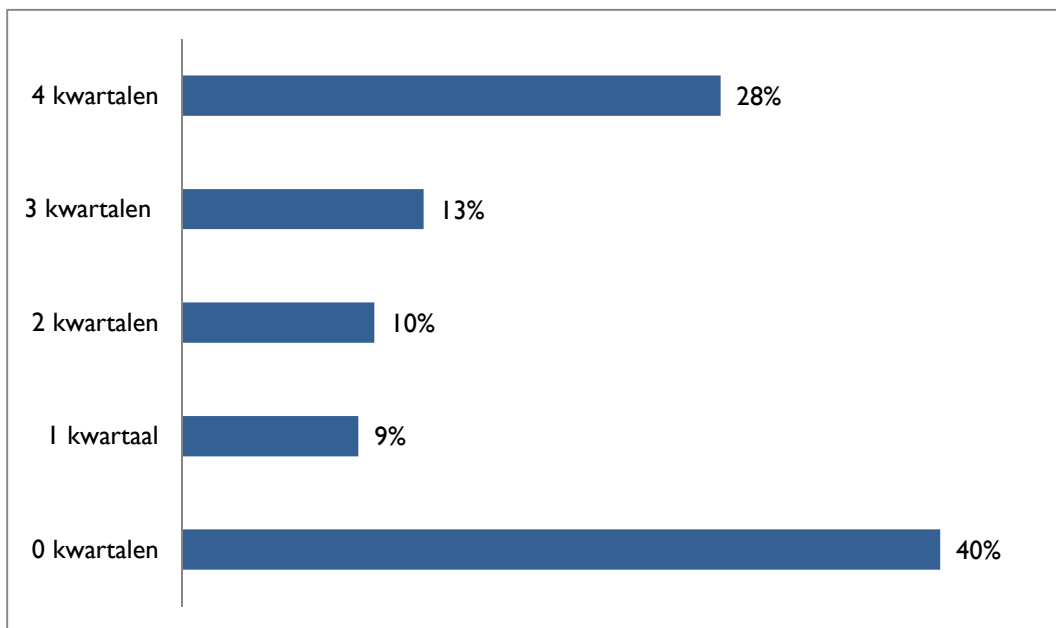

Duur van de tewerkstelling in het eerste jaar

Bekijken we opnieuw de volledige groep schoolverlaters uit het regulier onderwijs die aan het werk gaan in de horecasector (60,2%), dan zien we dat:

- 28% in elk van de vier kwartalen in de horeca werkt.
- tussen 9% en 13% één, twee of drie kwartalen in de horeca werkt.

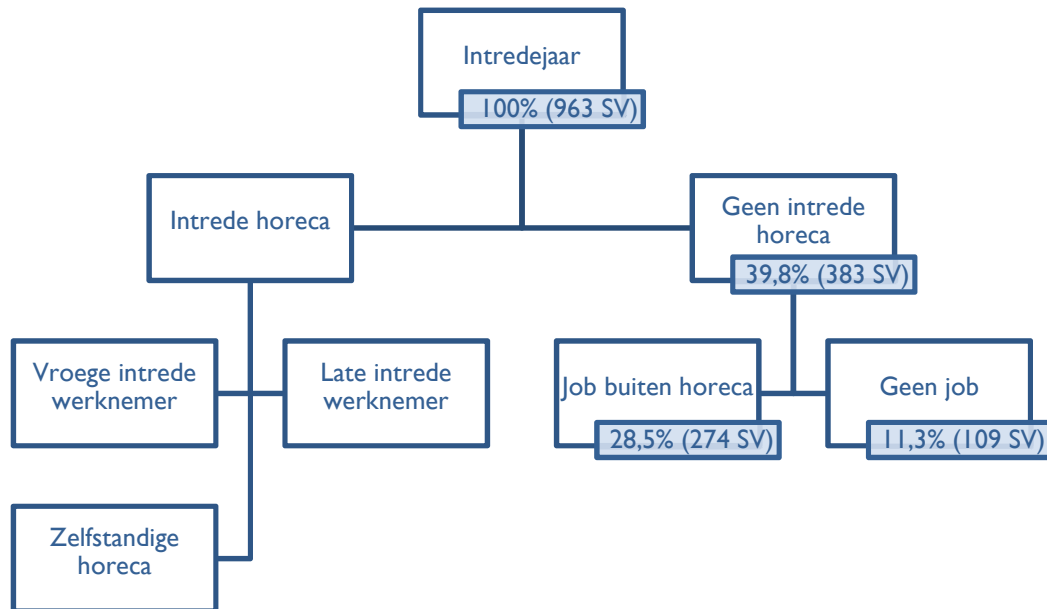
Grafiek 1: Aantal kwartalen waarin de schoolverlaters minstens één job binnen de horecasector uitvoerden (als werknemer of zelfstandige), n=963

4.1.2 Niet-intreders in de horeca uit het regulier onderwijs

Vanuit het **regulier onderwijs** gaat **39,8%** tijdens het eerste jaar na schoolverlaten niet aan het werk in de horeca. Van hen werkt **28,5%** buiten de sector tijdens het eerste jaar op de arbeidsmarkt, terwijl **11,3%** niet werkt.

Figuur 4: Niet-intreders in de horeca tijdens het eerste jaar na verlaten regulier onderwijs

Niet-intreders met werkervaring

Van de schoolverlaters die tijdens het eerste jaar niet in de horeca werken, maar elders aan de slag gaan (cfr. tabel b8 in bijlage):

- gaat het merendeel, 46,0%, in de sectorgroep van **‘diensten aan ondernemingen & personen’** aan de slag. Deze groep bestaat bijna uitsluitend uit uitzendkrachten¹⁴ (113 van de 126 personen). De sectorgroepen die volgen zijn de **‘distributie’** (17,2%) en de **‘social profit’** (11,7%).
- werkt 30,0% onder een **voltijds contract**¹⁵, 26,2% onder een **deeltijds**, en 43,7% als **uitzendkracht**.

¹⁴ Zoals eerder gezegd weten we niet of zij werken als uitzendkracht binnen de horecasector.

¹⁵ Abstractie makend van de zelfstandigen.

Tabel 8: Sectorgroep van de intredejob van de niet-intreders met werkervaring uit het regulier onderwijs, n=274

Sectorgroep	N	%
Diensten aan ondernemingen & personen	126	46,0%
Distributie	47	17,2%
Social Profit	32	11,7%
Andere sectorgroepen	68	24,8%

Niet-intreders zonder werkervaring

Ten slotte hebben **109 schoolverlaters geen job** tijdens het eerste jaar na schoolverlaten. Van de personen met gekende gegevens, behoort 22,9% tot de groep van **kinderbijslag**¹⁶. De arbeidsposities werkzoekend¹⁷ en leefloon komen minder voor (11,0% en 6,4%).

Tabel 9: Arbeidspositie van de schoolverlaters uit het regulier onderwijs die tijdens het intredejaar niet op de arbeidsmarkt intreden, n=109

	N	%
Werkzoekend/ Vrijstelling van werk zoeken	15	13,8%
Leefloon	7	6,4%
Kinderbijslag (wachttijd)	25	22,9%
Onbekend	62	56,9%
Totaal	109	100,0%

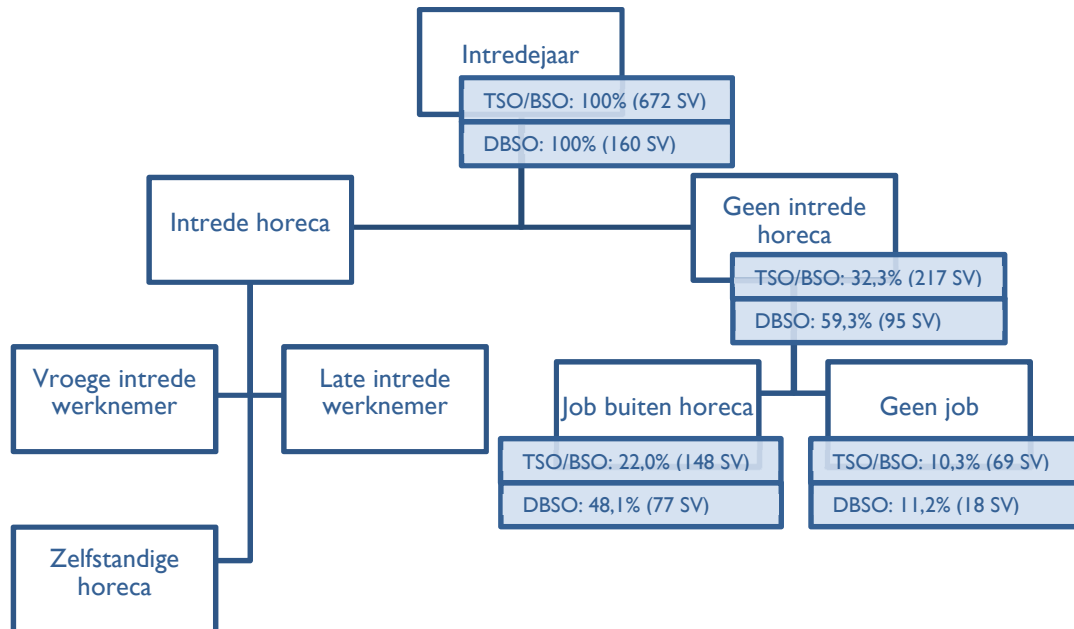
Maken we terug de opsplitsing naar studieniveau voor de groep volledig gekwalificeerden, dan zien we dat de cijfers voor de groep schoolverlaters uit het **TSO en BSO** sterk gelijken op die voor de totale groep schoolverlaters uit het regulier onderwijs. Zo gaat 32,3% niet in de horeca aan de slag tijdens het eerste jaar. Het merendeel gaat buiten de horeca aan de slag (22,0%) en een kleiner aandeel heeft geen job (10,3%),

¹⁶ Schoolverlaters in de toenmalige wachttijd (sinds 2012 de beroepsinschakelingstijd) behielden hun recht op kinderbijslag als ze jonger waren dan 25 jaar (alle schoolverlaters hier zijn bij schoolverlaten hoogstens 22 jaar).

¹⁷ Dit komt doordat jongeren het eerste jaar na schoolverlaten nog geen recht hebben op een werkloosheidsuitkering. Hierdoor staan ze niet als werkzoekend geregistreerd.

Voor **DBSO** schoolverlaters liggen de cijfers opnieuw anders. Net geen 60% start tijdens het eerste jaar na schoolverlaten niet in de horeca. Van hen gaat 48,1% aan het werk buiten de horeca en heeft 11,2% geen job tijdens het eerste jaar na schoolverlaten intredejaar.

Figuur 3: Niet-intrede in de horeca tijdens het eerste jaar na schoolverlaten voor volledig gekwalificeerden in TSO/BSO en DBSO

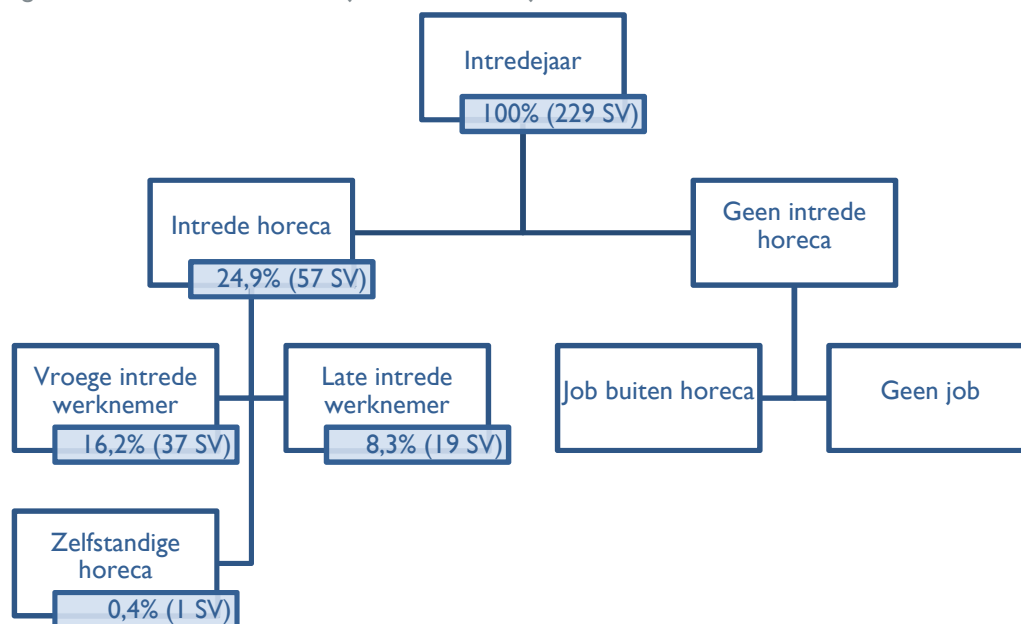

4.2 Buitengewoon onderwijs

4.2.1 Intreders uit het buitengewoon onderwijs

Voor het buitengewoon onderwijs ligt het aandeel schoolverlaters dat in het intredejaar in de horeca start nog lager dan in het DBSO. Slechts 24,9% gaat in de horeca aan de slag. Van hen stroomt 16,2% tijdens het eerste kwartaal na schoolverlaten in en 8,3% tijdens een later kwartaal. Ook start 0,4 % als zelfstandige in de horeca (zie figuur 5).

Figuur 5: Intrede in de horeca tijdens het eerste jaar na schoolverlaten voor BUSO

Ook bij de BUSO schoolverlaters vertoont het profiel van de vroege en de late intreders een aantal (maar duidelijk minder dan bij de schoolverlaters uit het regulier onderwijs) gelijkenissen. Tabel 9 geeft een overzicht (voor meer detail zie tabellen b6 en b7 in bijlage).

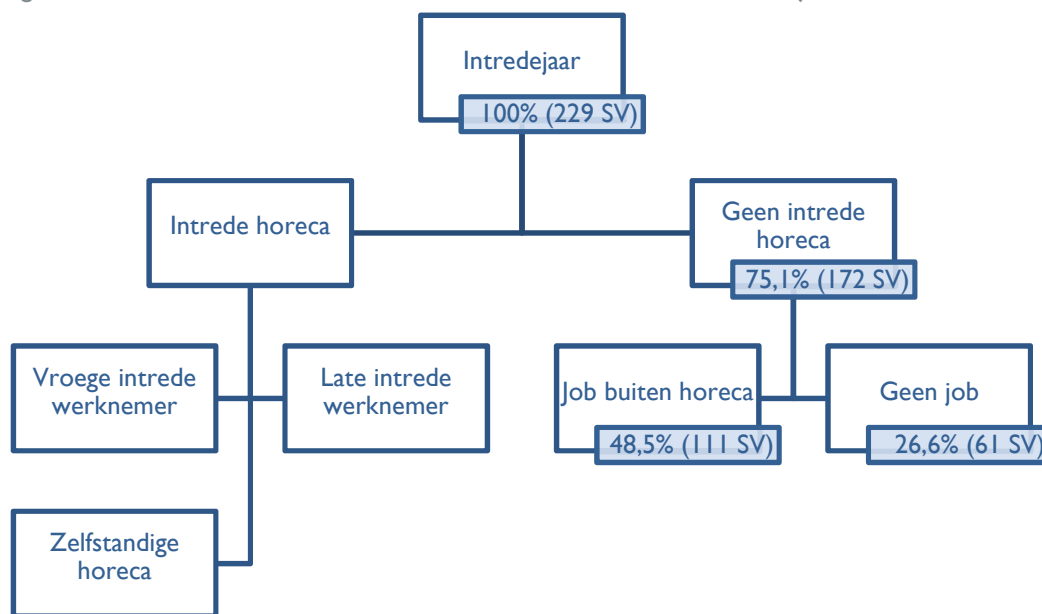
Tabel 10: Overzicht kenmerken vroege en late intreders uit het buitengewoon onderwijs

Vroege intreders	Late intreders
<ul style="list-style-type: none"> • werken vooral binnen de activiteiten van de eet-en drinkgelegenheden (83,8%) en niet binnen het logies (0%). • hebben dus overwegend een job die verband houdt met hun opleiding (namelijk in de eet-en drinkgelegenheden) • werken vooral als reguliere werknemer (78,4%) en minder als extra (21,6%). • werken vooral deeltijds (56,8%) en in mindere mate voltijds (21,6%). 	<ul style="list-style-type: none"> • werken vooral binnen de activiteiten van de eet-en drinkgelegenheden (57,9%) en in mindere mate binnen het logies (10,5%) • hebben dus meestal een job die verband houdt met hun opleiding (namelijk in de eet-en drinkgelegenheden) • werken vooral als reguliere werknemer (14 personen) en minder als extra (5 personen). • werken even vaak voltijds als deeltijds (beide 36,8%).

4.2.2 Niet-intreders in de horeca uit het buitengewoon onderwijs

De personen uit het buitengewoon onderwijs die tijdens het intredejaar niet in de horeca aan het werk gaan, stromen voornamelijk in een job buiten de sector (48,5%). Voor de schoolverlaters uit het regulier onderwijs is dit 29%. Bij de schoolverlaters uit het gewoon onderwijs is dit 28,5%.

Figuur 6: BUSO schoolverlaters die niet intreden in de horeca het eerste jaar na schoolverlaten

Niet-intreders met werkervaring

Van de 111 personen die tijdens het eerste jaar na schoolverlaten enkel buiten de horeca werken (voor meer detail zie tabel b9 in bijlage):

- werkt 45,0% binnen de sector '**diensten aan ondernemingen en personen**'. De meesten hiervan werken als uitzendkracht (44 van de 50 personen; cf. infra). Verder is 23,4% werkzaam in de '**social profit**' tijdens de eerste job. Ook de niet-intreders met werkervaring uit het regulier onderwijs gaan vooral in deze twee sectorgroepen aan de slag (daar staan ze op de eerste en respectievelijk derde plaats).
- werkt 27,0% **voltijds** en 31,5% **deeltijds**. De grootste groep (41,4%) werkt echter als **uitzendkracht**. De aandelen voltijds en deeltijds liggen respectievelijk 3% lager en 5% hoger dan bij de schoolverlaters uit het regulier onderwijs.

Tabel 11: Sectorgroep van de intredejob voor schoolverlaters uit het buitengewoon onderwijs die niet in de horeca werken tijdens het intredejaar, n=111

Sectorgroep	N	%
Diensten aan ondernemingen en personen	50	45,0%
Social Profit	26	23,4%
Plaatselijke en Provinciale Overheidsdiensten	11	9,9%
Distributie	10	9,0%
Andere sectorgroepen	14	12,7%

Niet-intreders zonder werkervaring

Ten slotte hebben 61 jongeren uit het BUSO geen job tijdens het eerste jaar na schoolverlaten. Het grootste deel van hen zijn **werkzoekend** (29,5%). Daarnaast behoren ook heel wat jongeren tot de categorieën **leefloontrekkend** (23%), en **kinderbijslag** (19,7%).

Tabel 12: Arbeidspositie van de schoolverlaters die tijdens het intredejaar niet op de arbeidsmarkt intreden

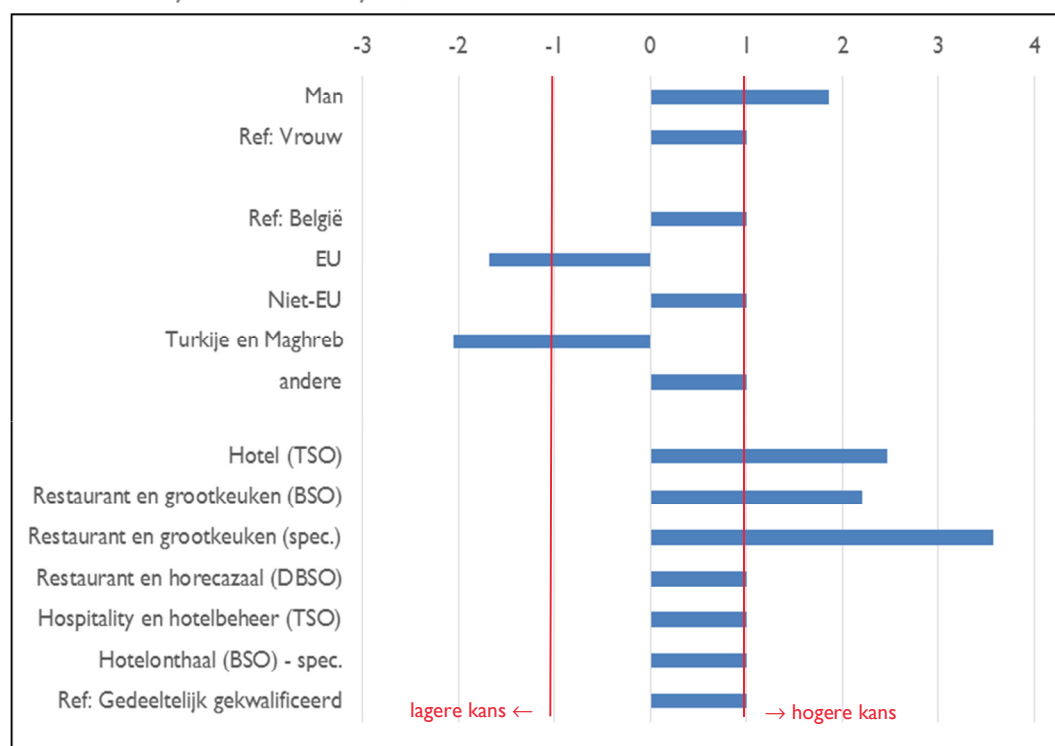
	N	%
Werkzoekend/ Vrijstelling van werk zoeken	22	36,1%
Leefloon	14	23,0%
Kinderbijslag (wachttijd)	12	19,7%
Arbeidsongeschikt	2	3,3%
Onbekend	11	18,0%
Totaal	61	100,0%

4.3 Kans op intrede in de horeca

We eindigen dit hoofdstuk met de kenmerken die de kans op een job in de horeca tijdens het eerste jaar na schoolverlaten (als werknemer of zelfstandige) vergroten. Dit doen we enkel voor de jongeren uit het regulier onderwijs. De resultaten tonen dat de kans om in te treden in de horecasector niet voor elke schoolverlater gelijk is. Zo blijkt dat:

- **Mannen** significant **meer kans** hebben om in de horecasector aan de slag te gaan dan vrouwen.
- Schoolverlaters met een herkomst van een **Maghreb land of Turkije** of een land dat tot de **Europese Unie** behoort (excl. België), een significant **lagere kans** hebben op tewerkstelling binnen de horeca dan de andere herkomstscategorieën.
- Schoolverlaters uit de studiedomeinen '**restaurant en grootkeuken (spec.)**', '**hotel (TSO)**' en '**restaurant en grootkeuken (BSO)**' een **hogere kans** op werk in de horeca hebben dan de schoolverlaters uit de andere opleidingen.

Grafiek 2: Uitkomst van de logistische regressieanalyse van de kans op tewerkstelling binnen de horecasector tijdens het intredejaar, n=924

5 De tewerkstelling van schoolverlaters op langere termijn

In wat volgt beschrijven we hoe onze groep schoolverlaters zich op de arbeidsmarkt positioneert, exact een jaar (30 juni 2009), drie jaar (30 juni 2011) en vijf jaar (30 juni 2013) na schoolverlaten. We bespreken ditmaal momentopnames en geen volledige periode zoals in het vorige hoofdstuk.

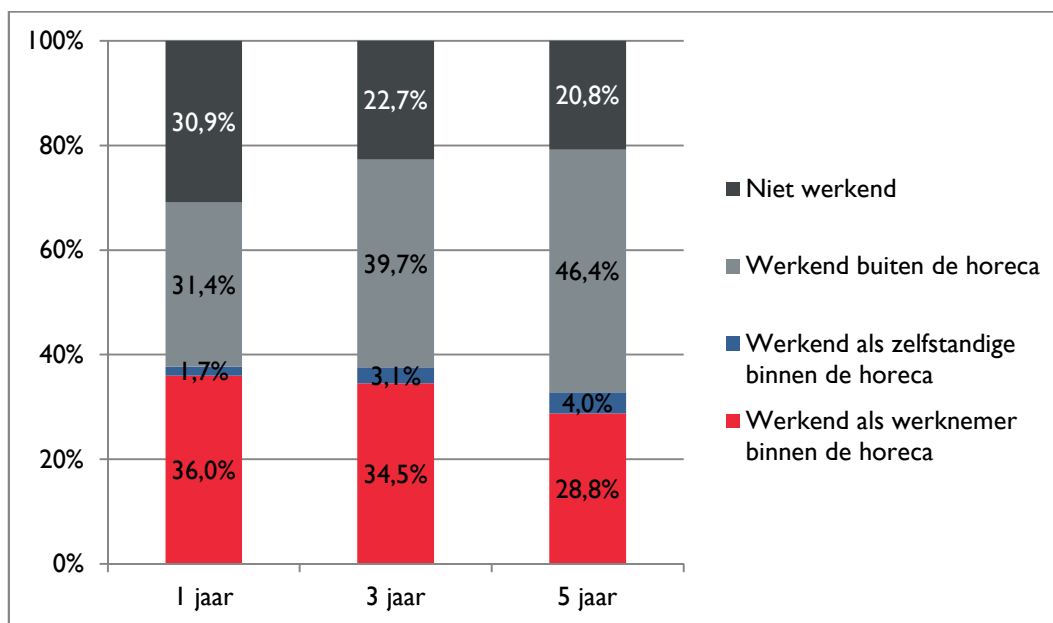
5.1 Mate van tewerkstelling op lange termijn in de horeca

5.1.1 Regulier onderwijs

Eén jaar na schoolverlaten ligt het aandeel werkenden in de horeca hoger dan het aandeel werkenden buiten de sector (37,7% versus 31,4%). Op drie en vijf jaar na schoolverlaten draait deze verhouding: het aandeel schoolverlaters dat in de horeca werkt, neemt af in tijd en duikt onder het aandeel dat er buiten werkt (3 jaar: 37,6% versus 39,7%; 5 jaar: 32,8% versus 46,4%). Het aandeel zelfstandigen neemt toe over tijd (1 jaar: 1,7%; 3 jaar: 3,1%; 5 jaar: 4,0%).

Hoewel de totale tewerkstelling van de schoolverlaters op de arbeidsmarkt toeneemt gaan ze dus steeds vaker buiten de horeca aan het werk. Een betekenisvolle groep van jongeren (20,8 à 30,9%), opgeleid voor de horeca, rendeert ook op lange termijn niet voor de sector of een andere sector (grafiek 3).

Grafiek 3: Aandeel werkende schoolverlaters uit het regulier onderwijs één jaar, drie jaar en vijf jaar na schoolverlaten, n=963

Volledige versus gedeeltelijke kwalificatie

Splitsen we uit naar kwalificatie, zien we dat heel wat leerlingen die hun opleiding niet voltooien, toch actief zijn in de horeca. Van de 131 studenten met een **gedeeltelijke kwalificatie** (i.e., 2e graad TSO of BSO) is 25,2% één jaar na schoolverlaten in de horeca aan de slag. Na 5 jaar daalt dit licht tot 22,9%. Bij de schoolverlaters met een volledige kwalificatie liggen deze percentages hoger: 39,7% is één jaar na schoolverlaten in de horeca aan de slag. Na 5 jaar is dit nog 34,4%.

Tabel 13: Uitsplitsing intreders naar kwalificatie

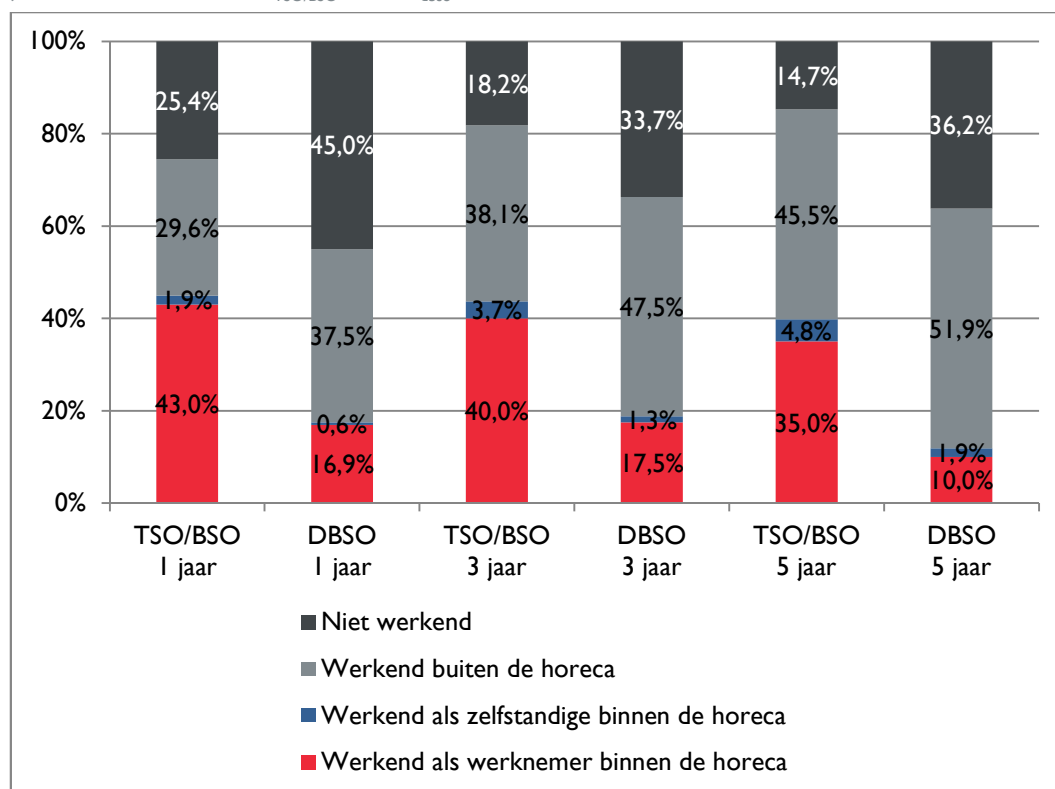
Gedeeltelijk gekwalificeerd (n = 131)						
	1 jaar na SV		3 jaar na SV		5 jaar na SV	
Werkt in horeca...	N	%	N	%	N	%
... als werknemer	31	23,7%	35	26,7%	26	19,8%
... als zelfstandige	2	1,5%	3	2,3%	4	3,1%
Totaal	33	25,2%	38	29,0%	30	22,9%
Volledig gekwalificeerd (n = 832)						
	1 jaar na SV		3 jaar na SV		5 jaar na SV	
Werkt in horeca...	N	%	N	%	N	%
... als werknemer	316	38,0%	297	35,7%	251	30,2%
... als zelfstandige	14	1,7%	27	3,2%	35	4,2%
Totaal	330	39,7%	324	37,9%	286	34,4%

TSO en BSO versus DBSO

Splitsen we de cijfers van de volledig gekwalificeerden op naar studieniveau, dan zien we bij de groep schoolverlaters uit het **TSO en BSO** dat één jaar na schoolverlaten het aandeel werkenden in de horeca hoger ligt dan het aandeel werkenden buiten de sector (44,9% versus 29,6%). Ook na drie jaar is dit nog steeds het geval (43,7% versus 38,1%). Pas vijf jaar na schoolverlaten draait de verhouding en is het aandeel dat in de horeca werkt kleiner dan het aandeel dat er buiten aan de slag is (39,8% versus 45,5%; voor meer detail zie tabel b10 in bijlage).

In het **DBSO** ligt het aandeel werkenden in de horeca op elk van de drie momenten lager dan het aandeel werkenden buiten de horeca. Na één jaar werkt 17,5% in de horeca en 37,5% er buiten. Na drie jaar is 18,8% in de horeca aan de slag en 47,5% er buiten. Na vijf jaar is dit 11,9% en 51,9%. Dit is het omgekeerde van de verhoudingen in het regulier onderwijs en het TSO en BSO (grafiek 4).

Grafiek 4: Aandeel werkende schoolverlaters uit het TSO/BSO en DBSO één jaar, drie jaar en vijf jaar na schoolverlaten, $n_{\text{TSO/BSO}}=672$, $n_{\text{dbso}}=160$

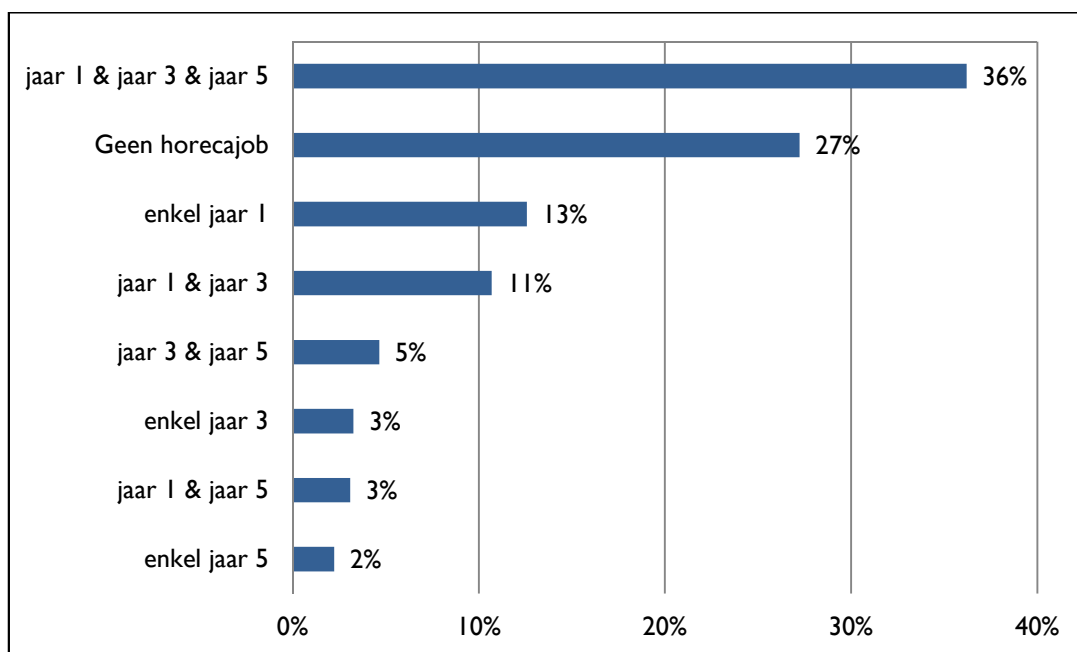

Duur van de tewerkstelling op langere termijn

Bekijken we terug de ganse groep schoolverlaters uit het regulier onderwijs, dan zien we dat :

- 36% op elk van de drie momentopnames in de horeca actief is.
- 13% enkel één jaar na schoolverlaten in de horeca werkt
- 11% zowel één jaar als drie jaar na schoolverlaten in de horeca werkt.
- zo'n 73% dus op één van de drie momentopnames in de horeca aan het werk is.
- 55% tijdens het eerste jaar op meer dan één moment een job in de horeca heeft.

Grafiek 5: Aandeel schoolverlaters dat tijdens het eerste jaar na schoolverlaten een job binnen de horeca uitvoert en op 30 juni 2009 (1 jaar), 30 juni 2011 (3 jaar) en 30 juni 2013 (3 jaar) binnen de horeca actief is, n=580

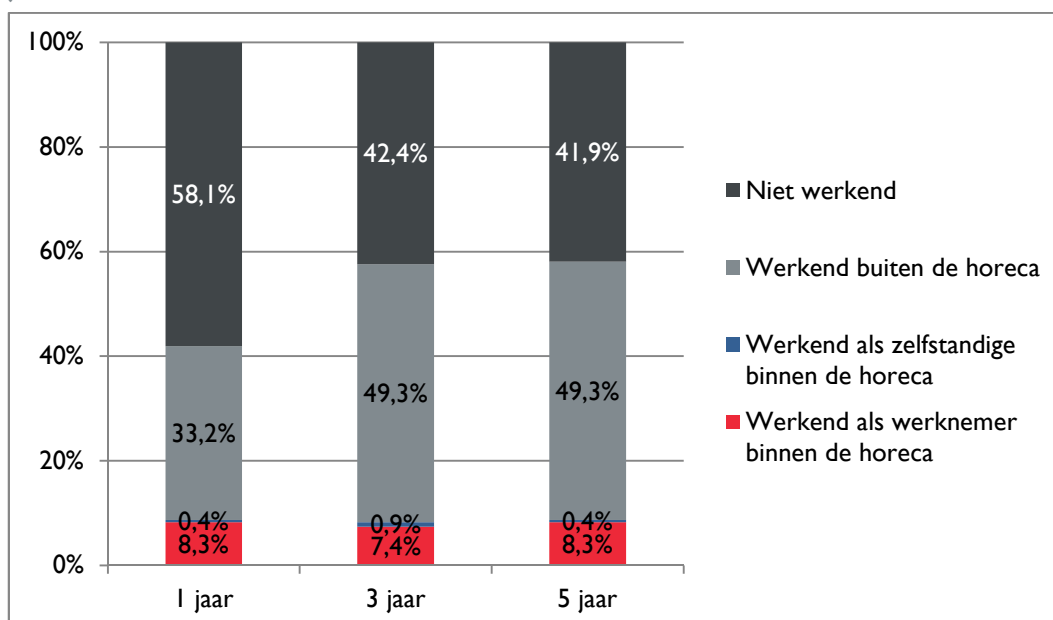

5.1.2 Buitengewoon onderwijs

Eén jaar na schoolverlaten werken 20 schoolverlaters in een job binnen de horeca (19 personen als werknemer en 1 persoon als zelfstandige); dit is zo'n 8,7% van de totale groep schoolverlaters. Na drie jaar zijn dit nog 19 personen (8,3%) en na vijf jaar opnieuw 20 (8,7%). Het aantal werkenden in de horeca blijft dus ongeveer constant over tijd. Deze percentages liggen heel wat lager dan bij de schoolverlaters uit het regulier onderwijs.

Het aandeel werkenden buiten de horeca neemt daarentegen toe: van 33,2% één jaar na schoolverlaten tot 49,3% drie en vijf jaar na schoolverlaten. Deze aandelen liggen min of meer in lijn met de aandelen bij de jongeren die het regulier onderwijs verlaten. Bijgevolg ligt het aandeel niet-werkenden hier dan weer heel wat hoger dan bij de reguliere schoolverlaters. De aandelen zakken over tijd van 58,1% één jaar na schoolverlaten tot zo'n 42% drie en vijf jaar na schoolverlaten (grafiek 6).

Grafiek 6: Aandeel werkende schoolverlaters uit het buitengewoon onderwijs één, drie en vijf jaar na schoolverlaten, n=229

5.2 Kenmerken tewerkstelling op lange termijn in de horeca

5.2.1 Regulier onderwijs

Eén jaar na schoolverlaten werken 36,0% van de schoolverlaters in de horeca als werknemer. Drie jaar na schoolverlaten ligt dit op 34,5% en vijf jaar na schoolverlaten daalt het tot 28,8%. Voor elk van de drie jaren werkt het hoogste aandeel hiervan (tussen 82,2% en 85,0%) in de

activiteitenafdeling van 'eet- en drinkgelegenheden'¹⁸. Slechts 12,4 à 13% gaat aan de slag in het logies. Het aandeel van elke activiteitscategorïe blijft vrij constant over tijd. De daling van het aantal werknemers is dus niet toe te schrijven aan een bepaalde activiteitscategorïe.

Tabel 14: Uitsplitsing van de schoolverlaters die als werknemer actief zijn binnen de horecasector naar activiteiten, in kolom%

	1 jaar na SV	3 jaar na SV	5 jaar na SV
n	347	332	277
Verschaffen van accommodatie	12,4%	13,9%	13,0%
Eet- en drinkgelegenheden	85,0%	82,2%	84,1%
Andere	2,6%	3,9%	2,9%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%

Kijken we naar de gevolgde opleiding van deze schoolverlaters dan valt op dat:

- Jongeren uit restaurant georiënteerde opleidingen vooral binnen de eet- en drinkgelegenheden werken en daar ook blijven.
- Jongeren uit hotelopleidingen over tijd minder aan de slag zijn in een logiesfunctie. Zo werkt na vijf jaar meer dan de helft van de schoolverlaters uit het studiedomein hotel (BSO) in de eet- en drinkgelegenheden. Voor het studiedomein hotel TSO is dit één derde.

5.2.2 Buitengewoon onderwijs

De BUSO schoolverlaters werken op langere termijn bijna uitsluitend in jobs binnen de activiteiten van eet- en drinkgelegenheden. Enkel vijf jaar na schoolverlaten is bijna niemand binnen andere activiteiten werkzaam.

¹⁸Zoals eerder aangegeven is dit geen onverwacht resultaat gegeven geen onverwacht resultaat gezien eet- en drinkgelegenheden het grootste aandeel horecaondernemingen uitmaken.

5.3 Tewerkstelling niet-horeca: vooral werk in distributie en uitzendsector

5.3.1 Regulier onderwijs

Op lange termijn vinden we de schoolverlaters die niet aan het werk gaan in de horeca vooral terug in de **distributiesector** (21,5% en 29,1%). Daarnaast gaan ook heel wat jongeren werken in de sectorgroep '**diensten aan ondernemingen en personen**': van 29,8% één jaar na schoolverlaten, naar 27,0% na drie jaar en 20,6% na vijf jaar. Deze sectorgroep bestaat vooral uit de uitzendsector. Op de derde plaats komt de '**social profit**' waar over tijd 9,4% à 10,6% van de schoolverlaters werkt (zie tabel 14).

Tabel 15: Sectorgroep van schoolverlaters die tijdens het eerste jaar na schoolverlaten intreden maar niet in de horecasector, nj1 = 302, nj3 = 382, nj5 = 447, in kolom%

Sectorgroep	1 jaar na SV	3 jaar na SV	5 jaar na SV
Distributie	29,1%	21,5%	21,7%
Diensten aan ondernemingen & personen	29,8%	27,0%	20,6%
Social profit	10,6%	10,7%	9,4%
Overige	4,3%	6,3%	7,8%
Zelfstandigen	4,0%	5,8%	7,4%
Andere overheidsdienst	5,6%	7,6%	6,7%
Plaatselijke en Provinciale Overheidsdiensten	5,6%	4,2%	4,9%
Metaalindustrie	1,0%	3,7%	4,7%
Voedingsindustrie	3,6%	2,9%	4,3%
Vervoer, transport en logistiek	2,0%	2,9%	4,0%
Andere sectorgroepen	3,7%	7,6%	8,3%

5.3.2 Buitengewoon onderwijs

De schoolverlaters uit het buitengewoon onderwijs die niet werken in de horeca, gaan vooral aan het werk in de sectorgroepen **‘social profit’** en **‘diensten aan ondernemingen en personen’**. Deze sectoren zijn samen goed voor meer dan 50% tot 75% van de jobs buiten de horeca over tijd. Deze percentages liggen hoger dan in het regulier onderwijs. Op de derde plaats volgen de **‘plaatselijke en provinciale overheidsdiensten’**. In deze sectorgroep werkt over de vijf jaren na schoolverlaten 11,5% à 13,3% van de schoolverlaters die werken buiten de horeca.

Tabel 16: Sectorgroep van schoolverlaters die tijdens het eerste jaar na schoolverlaten instromen maar niet in de horecasector, $nJ1 = 76$, $nJ3 = 113$, $nJ5 = 113$, in kolom%

Sectorgroep	1 jaar na SV	3 jaar na SV	5 jaar na SV
Social Profit	34,2%	37,2%	33,6%
Diensten aan ondernemingen en personen	35,5%	22,1%	32,7%
Plaatselijke en Provinciale Overheidsdiensten	13,2%	13,3%	11,5%
Distributie	10,5%	8,8%	4,4%
Andere sectorgroepen	6,5%	23,8%	17,8%

5.4 Geen tewerkstelling

5.4.1 Regulier onderwijs

Het aandeel schoolverlaters dat niet werkt, neemt sterk af doorheen de tijd. Terwijl één jaar na schoolverlaten 30,9% van de schoolverlaters geen job uitvoert, ligt dit drie jaar na schoolverlaten op 22,7%. Vijf jaar na schoolverlaten zakt dit nog verder tot 20,8% (zie ook grafiek 3).

Tabel 17: Arbeidspositie voor schoolverlaters uit het regulier onderwijs die tijdens het eerste jaar na schoolverlaten niet werkzaam zijn op de arbeidsmarkt, nj1 = 298, nj3 = 219, nj5 = 200

	1 jaar na SV	3 jaar na SV	5 jaar na SV
Werkzoekend/ Vrijstelling werk zoeken	23,8%	33,4%	40,5%
Loopbaanonderbreking	0,3%	0,9%	1,5%
Leefloon	5,0%	2,7%	2,0%
Kinderbijslag	17,5%	9,6%	3,5%
Arbeidsongeschikt	1,0%	2,3%	4,5%
Onbekend	52,3%	51,1%	48,0%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%

5.4.2 Buitengewoon onderwijs

Het aandeel niet-werkenden dat uit het buitengewoon onderwijs komt, ligt heel wat hoger dan bij de reguliere schoolverlaters. Wel zakken deze percentages over tijd: van 58,1% één jaar na schoolverlaten tot zo'n 42% drie en vijf jaar na schoolverlaten (zie ook grafiek 6).

Zowel één, drie als vijf jaar na schoolverlaten behoren de meeste jongeren uit het buitengewoon onderwijs die niet werken tot de categorie 'werkzoekend': 40 jongeren na één en drie jaar, 34 jongeren na vijf jaar. Ook hebben heel wat jongeren een leefloon: 25 jongeren één jaar na schoolverlaten, 15 na drie jaar en 11 na vijf jaar.

Tabel 18: Arbeidspositie voor schoolverlaters uit het buitengewoon onderwijs die tijdens het eerste jaar na schoolverlaten niet werkzaam zijn op de arbeidsmarkt, absolute aantallen

	1 jaar na SV	3 jaar na SV	5 jaar na SV
Werkzoekend/ Vrijstelling werk zoeken	47	41	40
Leefloon	25	15	11
Kinderbijslag	21	4	0
Arbeidsongeschikt	4	9	6
Onbekend	36	28	39
Totaal	133	97	96

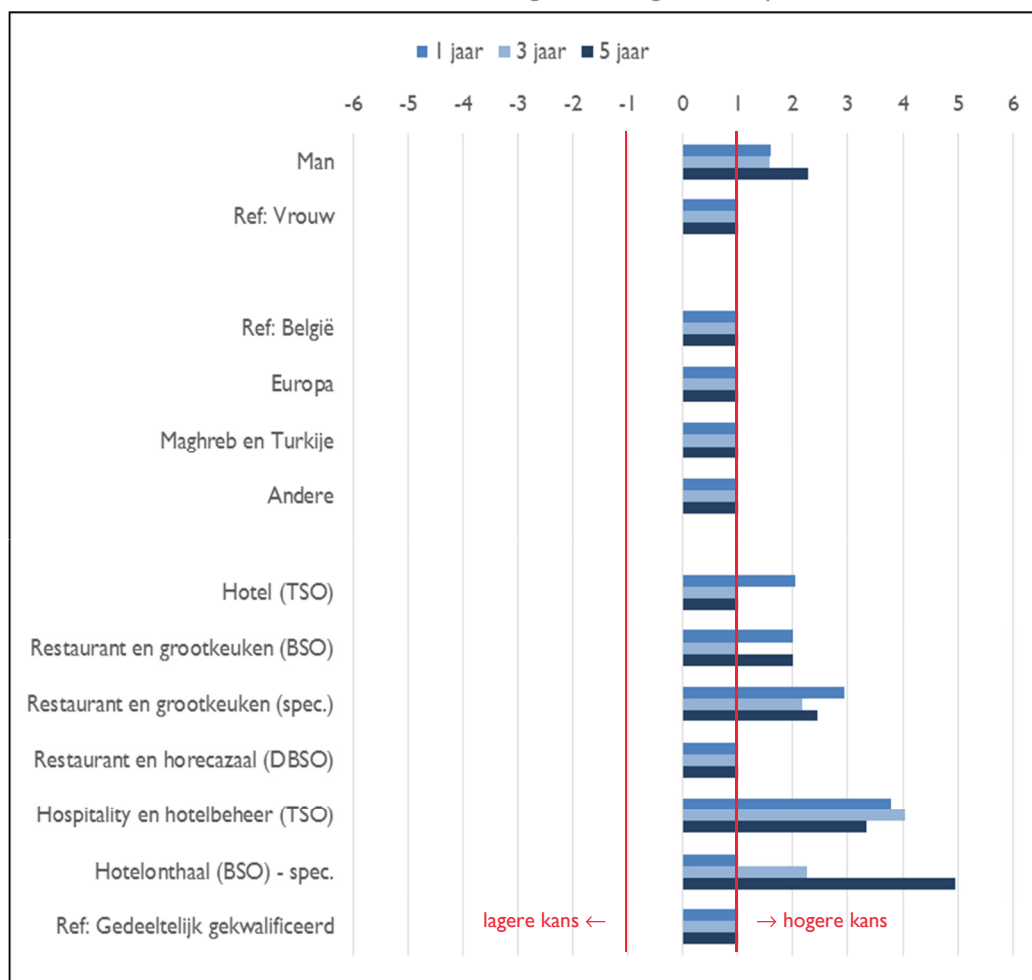
5.5 Kans op lange termijn tewerkstelling in de horeca

Net als bij het eerste jaar na schoolverlaten, voeren we een logistische regressieanalyse uit waarin we nagaan welke socio-demografische en opleidingskenmerken de kans op een job in de horeca beïnvloeden. Dit doen we voor elk van de drie momentopnames. Door de regressie op drie momenten uit te voeren, gaan we na of de kenmerken ook op langere termijn een invloed hebben. We doen de analyses enkel voor het regulier onderwijs.

De resultaten tonen dat de kans om in te treden in de horecasector niet voor elke schoolverlater gelijk is. De voornaamste resultaten zijn:

- **Mannen** hebben een hogere kans op tewerkstelling binnen de horecasector dan vrouwen zowel één jaar, drie jaar als vijf jaar na schoolverlaten. Dit effect is het sterkst vijf jaar na schoolverlaten.
- De herkomst van de schoolverlaters (lagere kans voor **Maghreb land of Turkije**) heeft op langere termijn geen invloed meer op de tewerkstelling in de horecasector.
- Schoolverlaters uit het studiedomein '**restaurant en horecazaal (DBSO)**' alsook de **gedeeltelijk gekwalificeerden** hebben een significant lagere kans op een lange termijn tewerkstelling de horeca in vergelijking met de andere studiedomeinen.

Grafiek 6: Overzicht van de resultaten van de logistische regressieanalyse

Bronnen

Guidea & Horeca Vorming Vlaanderen. (2014). Horecacompetenties van de toekomst. Geraadpleegd op 6 april 2016 via <http://www.guidea.be/cijfers-en-publicaties/studies/de-horecasector-op-weg-naar-2020>

Guidea. (2015a). Sectoranalyse Horeca 2015. Arbeidsmarkt. Geraadpleegd op 6 april 2016 http://www.guidea.be/sites/default/files/Rapport_sectoranalyse_arbeidsmarkt_2015.pdf

Guidea. (2015b). Diversiteit 2015. Geraadpleegd op 1 april 2016 via http://www.guidea.be/sites/default/files/Diversiteit_2015_cijfers_2014.pdf

VDAB. (2015). Schoolverlatersrapport. Geraadpleegd op 18 april 2016 via <https://www.vdab.be/trends/schoolverlaters.shtml>

Van Waeyenberg, H., De Rick, K., & De Cuyper, P. (2016). Instroom in de horecasector vanuit horeca-opleidingen.

Bijlage

Tabel b1: Activiteiten van de vroege intreders uit regulier onderwijs

	N	%
Verschaffen van accommodatie	50	12,6%
Eet- en drinkgelegenheden	339	85,2%
Andere ¹⁹	9	2,2%
Totaal	398	100,0%

Tabel b2: Type werknemer en regime van de vroege intreders uit regulier onderwijs

		N	%
Regulier	Voltijds	185	46,5%
	Deeltijds	127	31,9%
Extra		86	21,6%
Totaal		398	100,0%

¹⁹ In deze categorie groeperen we alle activiteiten die onder het paritair comité van de horecasector vallen, maar niet gericht zijn op de activiteitenafdelingen 'verschaffen van accommodatie' en 'eet- en drinkgelegenheden'.

Tabel b3: Activiteiten van de late intreders uit regulier onderwijs, n=171

	N	%
Verschaffen van accommodatie	15	8,8%
Eet- en drinkgelegenheden	144	84,2%
Andere	12	7,0%
Totaal	171	100,0%

Tabel b4: Contractvorm (regime) van de late intreders uit regulier onderwijs

		N	%
Regulier	Voltijds	69	40,4%
	Deeltijds	64	37,4%
Extra		38	22,2%
Totaal		171	100,0%

Tabel b5: Werkervaring buiten de horecasector bij de late instromers uit regulier onderwijs in de horecasector, n=171

Met werkervaring buiten horeca		Zonder werkervaring buiten horeca	
N	%	N	%
67	39,2	104	60,8

Tabel b6: Type werknemer en regime van de vroege intreders uit het buitengewoon onderwijs

		N	%
Regulier	Voltijds	8	21,6%
	Deeltijds	21	56,8%
Extra		8	21,6%
Totaal		37	100,0%

Tabel b7: Type werknemer en regime van de late intreders uit het buitengewoon onderwijs

		N	%
Regulier	Voltijds	7	36,8%
	Deeltijds	7	36,8%
Extra		5	26,3%
Totaal		19	100,0%

Tabel b8: Vergelijking van type werknemer en regime, naar intrede-categorie, in kolom%, regulier onderwijs

	Vroege intrede horeca (n=398)	Late intrede horeca (n=171)	Geen intrede horeca (n=264)
Voltijds	46,5%	40,4%	30,0%
Deeltijds	31,9%	37,4%	26,2%
Extra	21,6%	22,2%	-
Speciaal regime (vnl. uitzendkrachten)	-	-	43,7%

Tabel b9: Type werknemer en regime van de intreders buiten de horeca uit het buitengewoon onderwijs

		N	%
Regulier	Voltijds	30	27,0%
	Deeltijds	35	31,5%
Speciaal regime (vnl. uitzendkrachten)		46	41,4%
Totaal		111	100,0%

Tabel b10: Arbeidspositie één, drie en vijf jaar na verlaten van het TSO en BSO, in absolute aantallen.

	1 jaar na SV	3 jaar na SV	5 jaar na SV
Werkend als werknemer binnen horeca	289	269	235
Werkend als zelfstandige binnen horeca	13	25	32
Werkend buiten horeca	199	256	306
Niet werkend	171	122	99
Totaal	672	672	672

Lijst tabellen:

Tabel 1: Onderzoeksvragen	7
Tabel 2: Opdeling kwalificaties in een horeca-opleiding	9
Tabel 3: Indeling populatie schoolverlaters naar kwalificatie, studiedomein, niveau en richting; n=963	12
Tabel 4: Socio-demografische kenmerken van de schoolverlaters uit het regulier onderwijs (op 31/12/2008) en horeca werknemers (op 30/06/2009)	13
Tabel 5: Socio-demografische kenmerken van de schoolverlaters uit het buitengewoon onderwijs (31/12/2008) en horeca werknemers (30/06/2009)	14
Tabel 6: Overzicht kenmerken vroege en late intreders uit het regulier onderwijs	16
Tabel 7: Uitsplitsing intreders naar kwalificatie	17
Tabel 8: Sectorgroep van de intredejob van de niet-intreders met werkervaring uit het regulier onderwijs, n=274	21
Tabel 9: Arbeidspositie van de schoolverlaters uit het regulier onderwijs die tijdens het intredejaar niet op de arbeidsmarkt intreden, n=109	21
Tabel 10: Overzicht kenmerken vroege en late intreders uit het buitengewoon onderwijs	24
Tabel 11: Sectorgroep van de intredejob voor schoolverlaters uit het buitengewoon onderwijs die niet in de horeca werken tijdens het intredejaar, n=111	26
Tabel 12: Arbeidspositie van de schoolverlaters die tijdens het intredejaar niet op de arbeidsmarkt intreden	26
Tabel 13: Uitsplitsing intreders naar kwalificatie	30
Tabel 14: Uitsplitsing van de schoolverlaters die als werknemer actief zijn binnen de horecasector naar activiteiten, in kolom%	34
Tabel 15: Sectorgroep van schoolverlaters die tijdens het eerste jaar na schoolverlaten intreden maar niet in de horecasector, nj1 = 302, nj3 = 382, nj5 = 447, in kolom%	35
Tabel 16: Sectorgroep van schoolverlaters die tijdens het eerste jaar na schoolverlaten instromen maar niet in de horecasector, nj1 = 76, nj3 = 113, nj5 = 113, in kolom%	36
Tabel 17: Arbeidspositie voor schoolverlaters uit het regulier onderwijs die tijdens het eerste jaar na schoolverlaten niet werkzaam zijn op de arbeidsmarkt, nj1 = 298, nj3 = 219, nj5 = 200	37
Tabel 18: Arbeidspositie voor schoolverlaters uit het buitengewoon onderwijs die tijdens het eerste jaar na schoolverlaten niet werkzaam zijn op de arbeidsmarkt, absolute aantallen	37

Site Oud Sint-Jan
Mariastraat 38
8000 Brugge
+32 (0)50 47 15 90
www.guidea.be
info@guidea.be